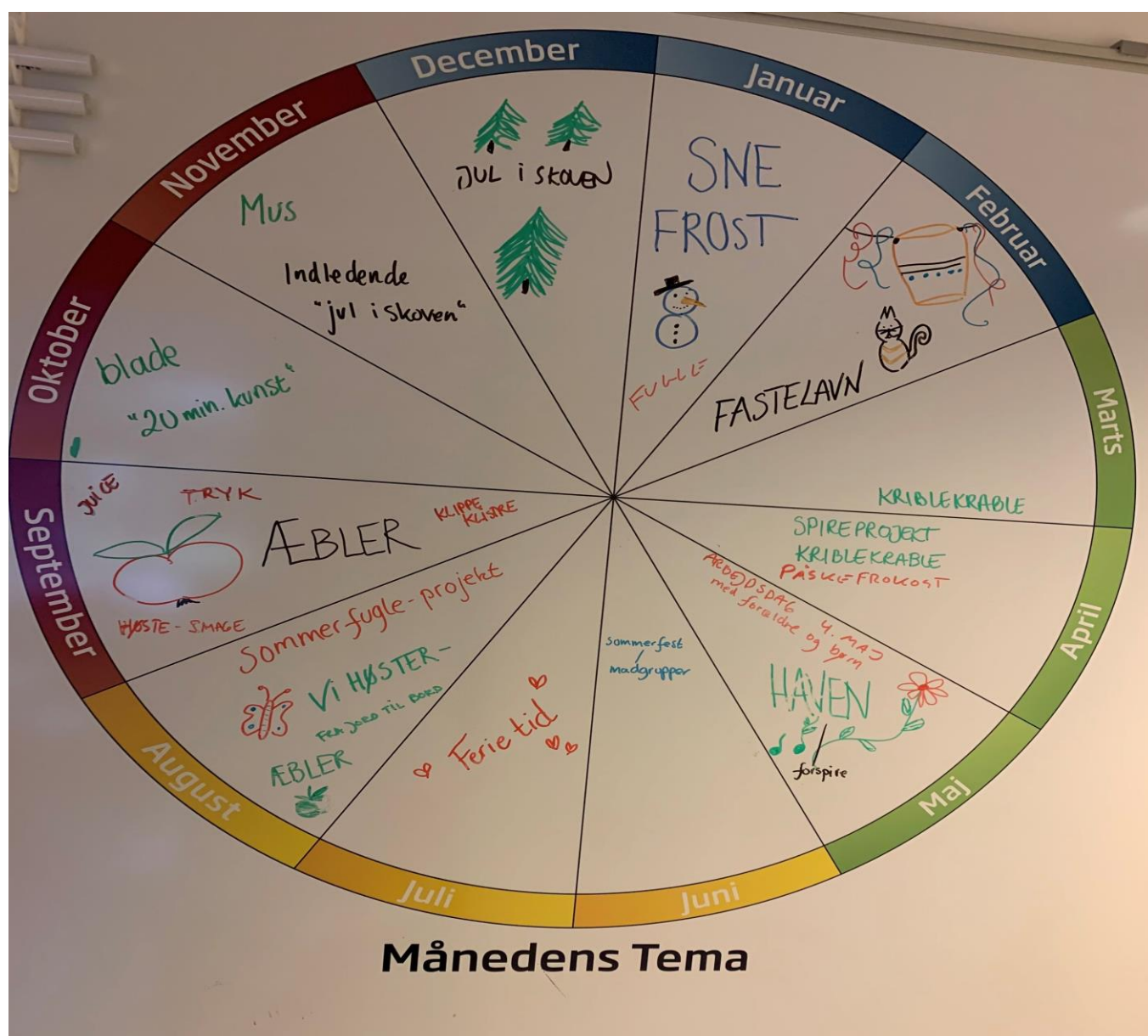

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Mikkelborg og Stockholmsgave

2020

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Fokus i denne evaluering vil være 2020.

Vi har været særligt optaget af vores naturprofil og vedligeholdelse og udvikling af vores fysiske og psykiske læringsrum i en tid med Corona-restriktioner.

Som det løbende vil fremgå har 2020 været præget af nye måder at organisere vores praksis, så en del af det vi har beskrevet i den faktiske læreplan, f.eks. omkring muligheder for børnenes eget valg af legezoner, venner og voksne, og den løbende overgang fra vuggestue til børnehave, har ikke været mulig i det ønskede omfang. Til gengæld har det åbnet vores øjne for nye perspektiver, som vi løbende vil beskrive.

Vi har i 2020 haft særlig fokus på at skabe en tryk hverdag og et udviklende læringsmiljø for børnene i en tid præget af omskiftelighed med krav om stor kreativitet, nytænkning og fleksibilitet i løsninger og hverdagen generelt.

Vi har været optaget af modtagelsen af nye børn samtidig med, at vi har arbejdet med skiftende corona-restriktioner. Vi har haft som mål at tage godt imod alle børn og familier, skabe tryghed for alle og samtidig skabe en hverdag med deltagelsesmuligheder og fællesskab og et relevant og udviklende indhold for alle børn.

Vi har de seneste to år arbejdet med at udnytte vores fysiske rum og læringsmiljøer bedre, med særlig fokus på det rum, vi nu kalder alrummet. Vi har tidligere udarbejdet en SMTTEmodel for at udvikle alrummet og læringsmiljøet. Det er dog først i coronatiden, at vi er lykkedes med at skabe et velfungerende læringsmiljø i rummet.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Som vi skriver i læreplanen i afsnittet om "Evalueringskultur" så vil vi gerne blive bedre til den systematiske evaluering. Det er fortsat et mål.

Vi arbejder med Smtte-model og Topi, og har en fortløbende samtale og sparring i personalegruppen om børn i udsatte positioner, om børnekulturen og om mål og virkning i vores pædagogiske forløb. Men vores evalueringskultur er primært mundtlig og i mindre grad baseret på fysisk dokumentation. I 2020 har mødevirksomheden været anderledes og det har betydet en del for den fælles samtale om institutionens retning og mål. Netop arbejdet med børn i udsatte positioner af forskellig grad har været prioriteret og Topi har været et vigtigt redskab i dette arbejde.

Vores måde at fastholde den høje faglighed og de indsatsområder og prioriteringer, som fx Mad (fra jord til bord) og Madmod, Natur og Science, de sociale kompetencer og personligt selvværd har været båret af medarbejdere, som har arbejdet sammen i mange år og velfunderede årshjul og en veletableret organiseret praksis. Vores forum for samtalen om vores pædagogiske praksis har været stue- og personalemøder.

I årshjulet, hvor vi arbejder med overordnede temaer, ofte i forbindelse med fra jord til bord, natur og science, årstider og traditioner. I forbindelse med arbejdet med temaerne, har vi udarbejdet SMTTE modeller, som redskab for arbejdet og den efterfølgende evaluering. Vores dokumentation har udover arbejdet med SMTTE-modellerne bestået af kreativt arbejde og heraf produkter, vi har lavet sammen med børnene, fotos samt af mundtlige evalueringer på vores møder. Vi skal fortsat arbejde med evalueringsdelen, så relevant dokumentation, konkrete observationer og tegn inddrages kontinuerligt og skriftliggøres, så vores evaluering og pædagogiske arbejde kvalificeres yderligere.

Planlægningen og forberedelse af gruppesammensætninger, legemiljøer, aktiviteter og legemuligheder sker på vores personalemøder, og det centrale er "hvad er det næste"; hvad virker og hvad skal justeres. Dette sker med udgangspunkt i børnefællesskaberne, børnenes udvikling og interesser.

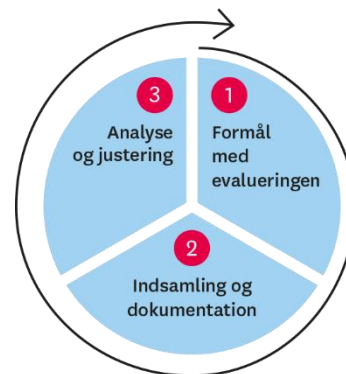
I en periode med Coronarestriktioner, opgaver i forbindelse med Corona og mange indkøringer, har dette været udfordret. Det har tydeliggjort for os, hvor afgørende det er, at vi prioriterer og rammesætter planlægning og evaluering, så børnenes legemiljøer og muligheder for leg, læring og trivsel får de bedste betingelser og den pædagogiske faglighed understøttes.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Der er ikke i 2020 blevet arbejdet med den lokale skriftlige læreplan.

I ultimo 2020 og start 2021 er der komme 5 nye pædagoger samt ny pædagogisk leder. Den aktuelle læreplan er beskrivende for den daglige praksis, men mangler ejerskab for de mange nye medarbejdere. Derfor vil arbejdet med den skriftlige læreplan være højt prioriteret i 2021.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Vi har mundtligt evalueret på hvilken betydning Corona og de derfor fastlåste grupper har haft for legemiljøet og børnefællesskabet i 2020.

Vi skriver i læreplanen at vi gerne vil blive bedre til "at have en observerende og undersøgende tilgang til den læring, udvikling og interesse der udfolder sig mellem børnene i deres leg...

Vi har i det meste af 2020 haft en organisering, som har "låst" børnene på egen stue og i bestemte legezoner udendørs og derved begrænset der valgmuligheder både i forhold til hvor og med hvem de gerne vil lege. Venskaber på tværs af stuerne er blevet begrænset og de aldersopdelte grupper har været aflyst.

Formålet med evalueringen var at blive klogere på hvad denne "låsthed" har betydet for børnefællesskabet, legens vilkår og børn i periferiens deltagelsesmuligheder.

I vuggestuen ønskede vi at udvikle vores alrums læringsmiljø. Vi ønskede at rummet skulle danne rammen om gode deltagelses- og legemuligheder. Vi oplevede, at rummet var uroligt og manglede tilstrækkelige muligheder i forhold til legetøj og indretning i forhold til at understøtte børnenes mulighed for trivsel og læring.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Børnenes trivsel i de "fastlåste" grupper har været en del af overvejelserne i efteråret 2020's Topi-vurdering. Bliver de udfordret tilpas, har de gode venskaber og legerelationer, deltager de med interesse i de igangsatte aktiviteter m.m.

Derudover har dokumentationen været "Temperatur-målinger" på stuemøder. "Hvordan er trivslen i gruppen, hvordan er legemiljøet og samspillet, deltagelsen til samlingerne og har alle børn gode deltagelsesmuligheder. De samtaler blev brugt til at justere praksis med forskellige greb.

I vuggestuen har der konkret været fokus på læringsmiljøet i Alrummet. Vi har på personalemøder mundtligt evalueret og har haft samtaler om udviklingen af læringsmiljøet i alrummet. Det har vi gjort med udgangspunkt i den udarbejdede SMTTE-model og med udgangspunkt i ustrukturerede observationer, som vi gjorde løbende i forhold til børnenes deltagelsesmuligheder i leg, deres trivsel og udvikling samt rummets betydning herfor.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Vi har gjort nogle interessante opdagelser.

1. De mindre grupper med faste voksne øger den voksnes mulighed for at have den nysgerrighed på barnets intentioner og følge barnets spor. Børneperspektivet og demokratisk dannelse har fået et større rum, da barnets indflydelse på det nære er blevet større, de voksne kan følge børnegruppen tættere, da de er sammen hele dagen. Blikke på børn i periferiens deltagelsesmuligheder blev større, da de voksne er tættere på legen og kan støtte med f. eks legemanuskripter og Trin for trin.
2. En opmærksomhed på et ensartet tilbud i hele institutionen. Da vi pludselig er delt og hverken børn eller voksne har kontakt på tværs af huset i løbet af dagen, bliver forskellighederne mere tydelige. Vi skriver i læreplanen at vi hylder mangfoldigheden både hos børn og voksne. De voksne byder ind med forskellige perspektiver og grænser. Her ser vi en forskellighed på stuerne i prioriteringer, tempi, og fokus. Vi tilpasser pædagogikken til netop de børn som er i det lille børnefællesskab på stuen. Der kan være mange små eller store, drenge eller piger, introverte eller ekstroverte. Det har givet pædagogerne et blik på det nære fællesskab frem for det store fællesskab. Vi skal ikke alle det samme, men det der lige præcis giver mening for denne gruppe.

Det har betyder at en gruppe arbejder særligt med Ninja-træning og slåskultur, da de har mange drenge som gerne vil tumle. En anden gruppe arbejder med trin for trin og fælleslege og en tredje arbejder med piktogrammer, selvhjulpethed og gode overgange. Grupperne inspirerer hinanden og samtalen handler om pædagogiske overvejelser om hvorfor vælger vi lige præcis dette greb og vi plukker fra hinandens faglige rygsæk.

3. Forældresamarbejdet er udfordret.

Vi kan se at afstanden mellem institutionens dagligdag og forældrene er vokset i 2020. Det har været svært at kompensere for det via nyhedsbreve og dagbøger. Samarbejdet omkring det enkelte barn er sporadisk og via skrift eller telefon. I børnehaven har de mange nye voksne haft svært ved at formidle deres arbejde og tilgang til børnene. Personaleforandringer skaber krusninger på overfladen og tillid skal bygges op. Det gøres bedst ved samtale og øjenkontakt. Vores forældrepartnerskab skal bygges op igen.

4. Det er en udfordring at arbejde med de gode overgange. Her taler vi både om overgangen fra vuggestue til børnehave og fra børnehave til skole. Vuggestuens ældste børn i Mikkelborg kommer normalt med op i udflytteren et par gange om ugen på skift og arbejdet med overgangen til skole foregår både med skolerne og på tværs af stuerne.

I forhold til vuggestuens arbejde med alrummet er vi blevet opmærksomme på, at flere elementer spiller ind, når vi skal etablere et godt og bæredygtigt læringsmiljø. Både rummets indretning, legetilbuddene fx legetøj, materialer til kreativitet mv og gruppens sammensætning har stor betydning for børnenes muligheder for trivsel og udvikling. Vi er også blevet opmærksomme på, at rummet skal betragtes som et selvstændigt rum, som der skal værnes om. Ligesom vi har været opmærksomme på, at vi voksne kan understøtte børnenes udvikling ved at vise dem hvad og hvordan rummet kan bruges.

Vi har efterfølgende set børnene finde på lege, opsøge hinanden og have lyst til at deltage i fælles aktiviteter. De tager initiativer, kommer på nye ideer og tager også tidligere lege og aktiviteter op igen.

Vi kan se at børnene udvikler leg, fællesskab og venskaber ved, at børnene er opmærksomme på hinanden, taler om hinanden og efterspørger hinanden. Og ved at de søger de fællesskaber og lege, de før har leget sammen.

Overordnet set har vi været meget fleksible i forhold til vores læringsmiljøer i det forgangne år. På grund af Corona og de krav og forandringer, det har krævet og i perioder med mange indkøring har vi hele tiden forsøgt at tilpasse vores læringsmiljø, så børnenes behov og udvikling blev tilgodeset bedst muligt. Vi har arbejdet meget i mindre grupper, udnyttet alle rum, byttet rundt på rums funktioner og tilpasset aktiviteter, temaer og det pædagogiske arbejde til netop den gruppe, vi var sammen med.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Vi har bl.a. i Mikkelsborg valgt at dele børnene i endnu mindre grupper. De 2 stuer er fra 1.januar og frem til 1. maj blevet til 3 grupper, hvor den ene er alle de kommende skolestartere. De 2 andre grupper er på ca. 12 børn og blandet 3-4årige.

For de yngste børn har vi skruet på knappen med små fællesskaber og arbejdet i Zonen for nærmeste udvikling. Vi kan se efter en måned at de enkelte børns mod og nysgerrighed på egne kompetencer og grænser udvikler sig hele tiden. Vores evaluering viser at de yngre børn har fået mere spillerum, da de ældste er væk fra stuen. Samtalerne til samlingen, ved frokosten, i bussen er mere fri og der bliver leget med ord, forståelser og sammenhænge.

For de kommende skolestartere betyder det at de får 4 måneder i tæt samspil med alderssvarende børn, hvor de sociale kompetencer bliver udfordret og udviklet. Vi kan lægge baren lidt højere; både når det gælder ture, højtlesning og aktiviteter.

Dialogen med forældrene via KBH barn er i fokus. Vi har øje for hvad og hvordan dagbøger og nyhedsbrevet beskriver vores hverdag. Billeder af de voksne er mere i fokus, så forældre får et kendskab til de nye ansigter.

Da vi arbejder så tæt i mindre grupper, har vi særligt fokus på det læringsrum den enkelte stiller til rådighed sammen med børnene. I vuggestuen er vi på gulvet, og arbejdsfordelingen blandt de voksne er klar, så det ikke er de strukturelle forstyrrelser der påvirker nærværet. Det gælder både sprogligt og anerkendende samvær.

Vores uderum har fået en ny opmærksomhed, da den har været rammen om den pædagogiske hverdag på flere punkter end den plejer. Der er kommet en mere flydende tilgang til hvad der er inde aktiviteter og udeaktiviteter.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Forældrerådet er ikke involveret inden den skriftlige fremstilling men vi vil på mødet i april gennemgå evalueringen og have kommentarer med i gennemskrivningen af den pædagogiske læreplan, som vil ske i 2021. Forældrerådet er repræsenteret i dialogen efter det pædagogiske tilsyn, som først sker efter afslutningen af denne evaluering.

Vi har en løbende drøftelse med forældrerådet om balancen mellem information om dagens aktiviteter og de pædagogiske bagvedliggende overvejelser. Vi vil drøfte nærmere med forældrerådet i løbet af 2021 hvordan den gode dagbog og det gode nyhedsbrev ser ud og hvordan vi bruger billeder i den daglige dokumentation.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Vi træder ind i 2021 med 4 store temaer.

En kvalificering af Topi-vurderingerne. Før, under og efter vi har vurderet. Vi vil gerne arbejde mere med zonen for nærmeste udvikling og vil bringe det i spil med de børn som er vurderet grønne. Vi vil gerne have en fællesforståelse af de begreber og parametre som er i vurderingen.

Sprog i samspil og en undersøgelse af hvad data fra sprogvurderinger kan bidrage med i den generelle praksis. En pædagog fra hver afdeling skal på Hanen-kurset i foråret 2021 og deres viden vil vi gerne sætte i spil. Vi ser at børn er udfordret på de kommunikative strategier og sprogforståelse og det vil vi gerne arbejde med.

Naturprofilen skal formuleres tydeligere med mål og metoder så alle nye medarbejdere er klædt på og vi får udnyttet det store potentiale der er i personalegruppen omkring viden og færdigheder i naturen.

Forældrepartnerskabet. Vi ønsker et større samspil med forældrene især efter en tid med meget lidt kontakt.

Som fundament for dette ligger en fortsættelse af arbejdet med børnefællesskaber og leg, samt en fortsat opdeling i mindre grupper.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Vores evalueringskultur har ikke i tilstrækkelig grad understøttet vores drøftelser af den pædagogiske praksis. Evalueringerne har været mundtlige drøftelser som ikke i tilstrækkelig grad været båret af dokumenteret data.

Vi starter i 2021 med fundamentet for en stærk evalueringskultur. De faglige fyrtårne får en vigtig rolle som tovholder på denne proces sammen med pædagogisk leder og teamkoordinatorerne.

Vi ønsker at etablere en evalueringsstruktur med afsæt i en undring i en rammesat tidsramme, hvor det pædagogiske (både det fysiske og psykiske) læringsrum inddrages. Der er på klyngeniveau igangsat en proces for at skabe en fælles platform for de faglige fyrtårne og arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi vil i første omgang gennemskrive og diskutere den foreliggende læreplan så alle medarbejdere har et ejerskab til læreplanen. Vi vil beskrive tydelige pejlemærker og fokusområder som beskrevet ovenfor som skal gøre læreplanen til et aktivt arbejdsredskab. Vi vil være tydelige omkring hvad vi evaluerer på og hvordan. Lange beskrivelser forstyrrer fokus og opgaven.

Den vil indeholde beskrivelser af:

Hvordan forstår og vægter vi vores opgave beskrevet i læreplanen.

Hvad er vi optaget af det gældende år?

Hvordan vil vi arbejde med det?

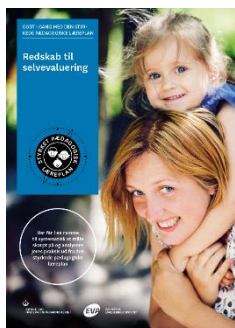
Hvilken viden har vi brug for?

Hvilke milepæle lægger vi ned over det?

Hvilken form for data vil vi generere og hvordan er vores evalueringsstruktur.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den
pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC